

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Vuosiluokkien 1–2 A1-kielen opetussuunnitelman perusteet

Saila Kuuskoski

Yleisesti

- Paikalliset opsit tulee olla valmiit vuoden 2019 loppuun mennessä
- A1-kielen opetus käynnistettävä kevätlukukautena 2020 puolella vuosiviikkotunnilla
- Opetushallitus sai tehtäväkseen laatia kuvaukset A1-kielen opetuksen tehtävästä, tavoitteista ja tavoitteisiin liittyvistä sisällöistä (A1-ruotsi & -finska, äiru & mofi, vieraat kielet ja saamen kieli)
- Näiden lisäksi
  - työtapoihin ja oppimisympäristöille liittyvät tavoitteet
  - Ohjaus, eriyttäminen ja tuki
  - Arviointi

Muutamia pointteja

- Kyse on oppimäärästä
  - oppiminen on tavoitteellista
  - *toiminnallista* = kieltä opitaan toiminnallisen pedagogiikan kautta, jossa kieltä opitaan kieltä käyttämällä (esimerkiksi leikeissä ja peleissä)
- Opetuksessa painottuu ymmärtäminen, suullinen tuottaminen ja vuorovaikutus
  - kirjoitettua kieltä voidaan käyttää tukena ja eriyttämiseen
  - kirjoitettua kieltä voidaan hiljaiseen tuoda mukaan opetukseen (esim. toisen vuosiluokan keväällä)
- Lukuvuositodistuksessa tulee sanallinen tai numeroin ilmaistu arvio, ei vain 'osallistunut'. *
  - arviointi on kannustavaa, rohkaisevaa, monipuolista; formatiivista!

Oppiaineen tehtävä: opetus...

- herättää oppilaiden myönteinen asenne kielenoppimiseen
- vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti
- tukee oppilaan kykyä havainnoida ja hyödyntää ympäröivässä maailmassa olevia kielellisiä ja kulttuurisia virikkeitä
- tarjotaan monipuolisia kokemuksia vieraasta kielestä tai saamen kielestä sekä niihin liittyvistä kulttuureista
- oppimisen ilo, vaihtelevat työtavat, toiminnallisuus ja suullinen vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa
- käsitellään monipuolisesti erilaisia aiheita

Lisäksi:

- Käsiteltävät aihepiirit valitaan yhdessä oppilaiden kanssa heitä aidosti itseään kiinnostavista asioista
- Opetuksen alussa oppilaalta ei edellytetä luku- ja kirjoitustaitoa
- Oppilaan kiinnostusta suullista ja kirjoitettua kieltä kohtaan herätellään ja lisätään. Vähitellen lisätään myös oppilaan kiinnostusta lukemista ja kirjoittamista kohtaan

Opetuksen tavoitteet (T1–T10) ja tavoitteisiin liittyvät sisällöt (S1–S3)

Vieraan kielen/saamen kielen A1-oppimäärän opetuksen ja oppimisen tavoitteet, laaja-alainen osaaminen sekä tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Oppimisen tavoitteet	Sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen			
T1 tutustutaan, mitä kieliä ja kulttuureita koulussa, lähiympäristössä ja	Oppilas oppii tiedostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta arjessaan sekä	S1 Pohditaan yhdessä, mitä kieliä koulussa, lähiympäristössä ja Suomessa	L1, L2, L5, L7

Opetuksen tavoitteisiin liittyvät sisällöt S1–S2

- **S1** Pohditaan yhdessä, mitä kieliä koulussa, lähiympäristössä ja Suomessa puhutaan ja tutustutaan niissä oleviin kulttuureihin. Keskustellaan eri kielten yhteneväisyyksistä ja eroista. Pohditaan yhdessä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkitystä ja arvoa eri yhteisöille.
- **S2** Harjoitellaan tekemään yhteistyötä ja työskentelemään pareittain ja ryhmissä. Havainnoidaan pääsääntöisesti puhuttua kieltä. Harjoitellaan sanojen merkitysten päättelyä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaidon perusteella. Pohditaan, miten kieliä opitaan ja miten kieliä voi oppia. Harjoitellaan erilaisia tapoja opiskella kieltä. Harjoitellaan arvioimaan omaa kielitaitoa itse- ja vertaisarvioinnin keinoin käyttämällä esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Opetuksen tavoitteisiin liittyvät sisällöt: S3

- Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä valitaan yhdessä oppilaiden kanssa. Keskeisiä sisältöjä ovat eri kielenkäyttötarkoituksiin liittyvät tilanteet, kuten tervehtiminen, hyvästely, omasta itsestä kertominen ja arkeen liittyvät kielenkäyttötilanteet. Opetuksessa harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Osana vuorovaikutusta harjoitellaan sanastoa ja rakenteita fraaseina esimerkiksi laulujen, leikkien draama ja pelillistämisen avulla.
- Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän. Harjoitellaan erilaisten viestinnässä tarvittavien apukeinojen, kuten eleiden ja piirtämisen käyttöä. Harjoitellaan sanojen merkitysten päättelyä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaidon perusteella. Harjoitellaan ilmaisuja, joita tarvitaan, kun viestin ymmärtämisessä on ongelmia.
- Totutellaan käyttämään kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia arjen vuorovaikutustilanteissa, kuten tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen ja avun pyytäminen. Harjoitellaan luontevaa reagointia vuorovaikutustilanteissa.

Opetuksen tavoitteisiin liittyvät sisällöt, S3: taito tulkita tekstejä ja taito tuottaa tekstejä

- **S3** Oppilas tutustuu ensisijaisesti puhuttuihin teksteihin ja vähitellen myös kirjoitettuihin teksteihin sekä arjessa kuuluvaan ja näkyvään kieleen. Kuunnellaan ja havainnoidaan kohdekielen ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Ymmärtämistä harjoitellaan esimerkiksi laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden ja kuvien avulla. Harjoitellaan runsaasti ja monipuolisesti kohdekielen ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Sanastoa ja rakenteita harjoitellaan osana vuorovaikutusta erilaisissa oppilaille tutuissa tilanteissa sekä esimerkiksi kuvien, laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden, draaman ja pelillistämisen avulla. Tarjotaan mahdollisuuksia tutustua vähitellen kirjoittamiseen.

Työtapoihin liittyvät tavoitteet

- Työtapojen valinnassa tulee huomioida erilaiset ja eri taustoista tulevat oppijat sekä ottaa huomioon oppilaiden ikäkausi ja kehitysvaihe
- Monipuolisuus, oppilaslähtöisyys, toiminnallisuus, oppilaita osallistavaa
- Oppilaita ohjataan monipuoliseen vuorovaikutukseen, yhteiseen pohtimiseen, kielelliseen uteliaisuuteen ja päättelyyn sekä yhteistyötaitojen kehittämiseen
- Työtavoissa yhdistyy leikinomaisuus, musiikki, draama, pelit ja liike sekä eri aistien hyödyntäminen
- Oppilaille tarjotaan suullisen vuorovaikutuksen lisäksi mahdollisuuksia tutustua kohdekieleen ja oppia sitä myös kirjoitetun kielen kautta

Oppimisympäristöihin liittyvät tavoitteet

- Opetuksessa hyödynnetään koko koulua ja koulun lähiympäristöä oppimisympäristöinä
- Oppimisympäristöjen tulee muuntua erilaisiin kielenoppimistilanteisiin ja mahdollistaa monipuoliset työtavat sekä työskentelyn ryhmissä ja itsenäise
- Kohdekieli kuuluu ja näkyy oppimistilanteissa ja oppilaalle tutuissa vuorovaikutustilanteissa
- Oppimisympäristöt tukevat oppilaan luontaista uteliaisuutta ja kokeilunhalua sekä leikillisyyttä ja mielikuvitusta, jotta oppilas rohkaistuu käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan alusta asti
- Oppimisympäristöjen avulla vahvistetaan oppilaiden monilukutaidon kehittymistä hyödyntämällä opetuksessa esimerkiksi kuvia, liikettä, ääntä ja erilaisia didaktisia välineitä

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

- Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti
- Rungas viestinnällinen harjoittelu, kielenopiskelutaitojen vahvistaminen ja toiminnalliset sekä luovuutta ja osallisuutta edistävät työtavat tukevat oppilaiden kielitaidon kehittymistä
- Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kohdekieltä entuudestaan osaaville oppilaille
- Oppilasta ohjataan löytämään itselleen sopivaa ja kiinnostavaa oppimista edistävää aineistoa esimerkiksi verkosta tai kirjastosta

Arviointi

- Lukuvuoden aikana toteutettavan arvioinnin ensisijainen tehtävä on ohjata oppimista kannustavan palautteen avulla
- Oppilaat harjoittelevat opettajan ohjaamana itse- ja vertaisarvioinnin taitoja osana kielten opiskelua
- Lukuvuoden päätteeksi A1-kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi tekemiensä havaintojen perusteella oppilaiden osaamista suhteessa kaikkiin opetussuunnitelman perusteissa oppimiselle asetettuihin tavoitteisiin
- Oppilaille annetaan mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan eri tavoin lukuvuoden aikana ja päätteeksi